

Frequently Asked Questions ‘Uitnodigingskader Zonnevelden Houten’

Deze lijst met ‘veelgestelde vragen’ is gebaseerd op vragen gesteld door:

- insprekers en raadsleden tijdens de Ronde Tafelbijeenkomst (14 november 2017)
- informatie ingediend door insprekers na de Ronde Tafelbijeenkomst
- deelnemers openbare informatieavond (20 september 2017)
- overige gesprekken gevoerd met belanghebbenden en belangstellenden
- respondenten van de online vragenlijst (oktober/november 2017)

U vindt vragen en antwoorden binnen deze indeling in thema’s:

- A. waarom zonnevelden naast zonnedaken
- B. impact op het landschap (inclusief schittering)
- C. impact op landbouw(grond) en natuur
- D. juridische status van het uitnodigingskader en de kansenkaart
- E. leges
- F. omvang zonnevelden & tijdelijke limitering
- G. inspraak en participatie van bewoners in het gebied
- H. rekening houden met bestaand beleid

Diverse antwoorden verwijzen naar meer informatie op specifieke pagina’s van het online uitnodigingskader <https://www.houten.nl/zonnevelden>.

A. WAAROM ZONNEVELDEN NAAST ZONNEDAKEN

1. *Waarom zet de gemeente in op zonnevelden terwijl er duurzame energiebronnen zijn die minder impact hebben op het buitengebied, zoals zonnepanelen op daken.*

De energieopgave voor de komende jaren is zo groot dat er sprake moet zijn van én-én. Zelfs als alle bestaande daken en gevels maximaal benut worden (wat de gemeente nu niet kan afdwingen) dan nog blijft er een grote opgave over. Klik voor meer info op webpagina ‘[duurzame energie](#)’.

2. *Naast ruimte op daken is er ook ruimte langs infrastructuur en bij industrieterreinen. Zet de gemeente hier voldoende op in?*

De gemeente voert binnen haar energie/klimaatbeleid diverse acties uit, veelal gericht op de bestaande bouw en op bedrijven(terreinen). Zonne-energie maakt daar een belangrijk onderdeel van uit. De gemeente neemt niet zelf de rol van initiatiefnemer maar ondersteunt initiatieven vanuit de markt en van particulieren zoals het gezamenlijke zonnedak op de sporthal en de zoutloods. Met het regionale energieloket worden particuliere woningeigenaren gefaciliteerd.

3. *Een andere optie is zonnepanelen op water. Bijvoorbeeld wanneer verhard oppervlak bij bouwprojecten gecompenseerd moet worden. Zet de gemeente hier voldoende op in?*

Zonnepanelen op water worden op diverse plekken in het online uitnodigingskader genoemd (bijvoorbeeld onder ‘[opstelling](#)’ en de gebiedspagina ‘[Laagraven](#)’). Panelen op water zijn ook onderwerp van gesprek geweest met het Waterschap HDSR. Houten heeft echter weinig grote

wateroppervlaktes die goed van het publiek afgeschermd kunnen worden. Als er een initiatiefnemer komt met een project op het oppervlaktewater zullen we dit op een positieve manier bekijken, ook als het gaat om kleine initiatieven rond watercompensatieprojecten. De gemeente kan niet afdwingen hoe een toename van het verharde oppervlak wordt gecompenseerd. We kunnen de optie van drijvende panelen wel noemen als de compensatiemaatregel wordt vertaald naar bijv. het graven van een plas of het verbreden van een sloot.

4. *Waarom treedt de gemeente niet sturender op? Een alternatief voor een open uitnodigingskader aan de markt, is zelf het doel in hectares vastleggen en aansturen op zonnevelden op enkele geschikte locaties.*

Bij een dergelijke aanpak, krijgen diverse grondeigenaren geen kans die graag op hun eigen grond willen investeren in een zonneveld. Tegelijkertijd zou de gemeente partijen op de 'aangewezen' gebieden verplichten om mee te doen. Dit is niet de gewenste rol van de gemeente. Om een 'hap snap' beleid te voorkomen, heeft de gemeente het uitnodigingskader opgesteld met daarin verduidelijkt welke zaken de gemeente van belang vindt en meeweegt bij een ingediende aanvraag.

5. *Er zijn marktpartijen die aangeven dat de techniek over 10 jaar dusdanig is verbeterd dat dakruimte kan volstaan. Waarom geeft de gemeente nu al ruimte aan zonnevelden?*

Het antwoord op de vraag kent 3 aspecten:

1. Klimaatverandering is een lopend proces dat ieder jaar wordt versterkt door de CO₂-uitstoot van dat jaar. Daarom is het belangrijk nu al te starten op basis van de aanvaardbare technieken die we nu al hebben.
2. Onze vraag naar elektriciteit neemt de komende decennia sterk toe door automatisering, elektrisch rijden en de vervanging van aardgas. Dat maakt dat het onwaarschijnlijk is dat we met alleen daken voldoende energie kunnen opwekken (ook omdat een deel van de daken er niet voor geschikt is).
3. Er is altijd een perspectief op nog betere technieken. Dit betekent dat de mix van energiebronnen in de loop van de tijd kan veranderen. Zonnevelden zijn een omkeerbare bron. Dus mogelijk zullen er in de loop van tijd weer zonnevelden worden ontmanteld.

De gemeente vindt het voor nu niet verantwoord om nog 10 jaar te wachten met het pad van energietransitie in te slaan.

6. *Kan de gemeente eisen stellen aan de kwaliteit en met name rendement van de panelen?*

De gemeente is van mening dat dit niet nodig is. De initiatiefnemer heeft een haalbare business case en daarom goed renderende zonnepanelen nodig. In het kader van circulariteit zal de gemeente initiatiefnemers wijzen op het kiezen van herbruikbare van materialen.

7. *Hoeveel energie wekken windmolens op in relatie tot zonnevelden?*

Het windpark in Houten heeft een opgesteld vermogen van 6 MW om stroom te leveren aan 3300 huishoudens ([site Eneco](#)). De zonne-installatie in 't Goy heeft een tijdelijke vergunning ontvangen voor een vermogen van ruim 14 MW. Daarvoor zijn ruim 46.000 panelen voorzien op een oppervlakte van 14,6 hectare. De initiatiefnemer schat in dat de panelen stroom leveren aan meer dan 4000 huishoudens. Het totale vermogen (in MW) staat vooraf vast bij windparken en zonnevelden. Het aantal huishoudens dat daadwerkelijk voorzien kan worden van groene stroom (in

kWh), hangt af van het aantal uren per jaar dat de windturbine kan draaien en het aantal zonne-uren.

8. *Wat is het verwachte enthousiasme vanuit de markt? Aan de ene kant lijkt de gemeente veel aanvragen te verwachten (tijdelijke maxima in de hectares). Aan de andere kant stelt de gemeente een legesverlaging voor.*

De gemeente heeft informeel van enkele initiatieven vernomen. Bekend is daarnaast dat lokale partijen (grondeigenaren en andere inwoners van Houten) geïnteresseerd zijn in zonne-energie. Energiebedrijven zijn ook op zoek naar locaties om te investeren in zonnevelden. Het enthousiasme kan dus groot zijn maar het kan ook blijven bij een enkel initiatief. Om de zorgen in de samenleving weg te nemen en de gemeente zelf ervaring op te laten doen met het vergunningentraject, is gekozen voor een tijdelijk maximum.

Over de leges, zie paragraaf E.

B. IMPACT OP HET LANDSCHAP (inclusief schittering)

9. *Waarom zet de gemeente in op zonnevelden, terwijl bekend is dat deze het landschap ofwel het agrarische karakter aantasten van het buitengebied?*

Zonnevelden veranderen onmiskenbaar het landschap, zeker als ze in open gebieden geplaatst worden. Het uitgangspunt voor het uitnodigingskader is dat geaccepteerd wordt dat het landschap kan veranderen, maar dat de totale invloed op het landschap wordt beperkt door het maximaal toegestane oppervlak per gebied, de hoogtebeperkingen en zorgvuldige landschappelijke inpassing.

Elk initiatief wordt nauwkeurig beoordeeld op deze inpassing. De provincie kijkt met de gemeente mee, maar ook de omwonenden. Met hen samen wordt gekozen voor het al dan niet plaatsen van een houtsingel of een wal waardoor het zonneveld minder direct zichtbaar is. Soms wordt juist gekozen voor het open houden waardoor er naast of tussen de panelen langere zichtlijnen blijven bestaan in het open landschap.

10. *Houdt de gemeente rekening met de impact op verkeersveiligheid, met name langs de Lekdijk?*

De gemeente noemt in het online uitnodigingskader (webpagina '[Landschap](#)') de hinder die kan ontstaan door mogelijke reflectie van zon door de panelen, oftewel schittering. Naar aanleiding van de inspraak is hier 'verkeersveiligheid' expliciet aan toegevoegd. Verkeersveiligheid is een kerntaak van de gemeente en is bij alle ruimtelijke ontwikkelingen een aandachtspunt. Zoals u kunt lezen in het uitnodigingskader is er een gunstige technische doorontwikkeling geweest: coatings bij moderne panelen zorgen voor minder schittering.

Eventuele zonnevelden aan de noordzijde van de Lekdijk verdienen extra aandacht voor mogelijke schittering vanwege de hoogte van en drukte op de Lekdijk. Dit moet vooraf worden berekend en correct worden ingericht, rekening houdend met de hoek van de panelen in relatie tot de zon. Ook de omvang van de installatie is van belang bij schittering voor de mate waarop je langs de schittering heen kunt kijken. Het risico op schittering wordt verminderd door dat de gemeente vanwege landschap, recreatie en cultuurhistorie het aantal, de omvang en soms ook de hoogte van zonnevelden in een groot deel van het gebied ten noorden van de Lekdijk beperkt.

C. IMPACT OP LANDBOUW(GROND) en NATUUR

11. *Met zonnevelden verkleint de gemeente het areaal waardevolle agrarische grond.*

Zonnevelden zullen in veel gevallen voor de duur van de installatie ten koste gaan van de oorspronkelijke (agrarische) functie. Het is echter niet de gemeente die beslist waar zonnevelden worden aangelegd. Dat zijn de eigenaren van de (agrarische) gronden. Zij maken de afweging of de huidige functie meer of minder oplevert dat een zonneveld. Het feit dat agrariërs een zonneveld overwegen betekent dat het verpachten van de grond of het exploiteren van een zonneveld hen meer oplevert. Omdat de oorspronkelijke (agrarische) functie zowel juridisch als technisch behouden blijft, is het goed mogelijk dat de grondeigenaar bij een nieuwe gelegenheid een nieuwe afweging maakt.

12. *Bij plaatsing van zonnevelden neemt de opnamecapaciteit van CO2 in de bodem af. Verder wordt er waardevolle landbouwgrond ingezet. Dragen zonnevelden wel bij aan een circulaire economie?*

De gemeente is zich bewust van de veranderende bodem door verminderde zoninval. De inschatting is echter dat er een veelvoud aan CO2-uitstoot wordt voorkomen door fossiele bronnen te vervangen door zonne-energie. Een snelle berekening leert het onderstaande

In grasland ligt 80,7 ton CO2 vastgelegd per hectare. Een deel komt vrij in de nachtelijke uren of door weidegang. Dezelfde hoeveelheid CO2 wordt weer opgenomen. Er is sprake van een evenwicht over het jaar heen.

Als door plaatsing van een zonneveld alle CO2 uit de bodem vrijkomt (dit is niet de verwachting) dan is dit eenmalig 80,7 ton CO2 per hectare. Het zonneveld compenseert dit ieder jaar ruimschoots. De groene stroomt voorkomt ieder jaar minimaal 300 ton CO2 uitstoot. Dit is een voorzichtige berekening uitgaand van een lage bezettingsgraad van een hectare zonneveld.

Conclusie is dat zonnevelden veel meer CO2 uitstoot voorkomen dan er vrijkomt door het verlies aan CO2 opslag in grasland.

De grond behoudt de oorspronkelijke bestemming na verwijdering van de zonne-installatie. Omdat er nog geen lange historie is met zonnevelden, zijn er geen ervaringscijfers die de duur tonen van herstel van de grond. De verwachting is dat met behulp van moderne bodemtechnieken de bodemkwaliteit weer verbeterd kan worden wanneer de eigenaar besluit terug te keren naar de landbouwfunctie. Zonnevelden brengen weinig fysieke schade toe en voegen geen vervuiling toe aan de bodem.

Totdat er onderzoeken komen die uitwijzen dat de verhouding tussen verminderde CO2 opname en vermeden fossiele CO2 uitstoot heel anders wordt, is het geen sturend aspect bij het uitnodigingskader Zonnevelden. Zie ook de webpagina '[landgebruik](#)' in het online uitnodigingskader.

13. *LTO wil weidegang mogelijk maken. Voor bijvoorbeeld schapen is het niet nodig om de installatie veel hoger te maken dan regulier. De vraag is wat de impact is van zonnevelden op de bodemkwaliteit en de mogelijkheid van weidegang?*

Wellicht kan een zonneveld in Houten als onderzoeksgebied worden gekozen om de impact op de bodem te meten. Bij nieuwe initiatieven zal de gemeente het onderwerp aan de orde brengen en de initiatiefnemer in contact brengen met LTO. Zie de webpagina '[landgebruik](#)'.

14. *Hoe gaat de gemeente om met weidevogels. De impact van zonnevelden is immers nog niet bekend? En waarom wordt voor weidevogels een afstand van 300 meter aangehouden terwijl de natuurwetgeving 500 meter aanhoudt in Natura2000 gebieden?*

Bij het voorbereiden van het uitnodigingskader is (op verzoek van Stichting Weidevogelbeheer binnen de Milieuwerkgroep Houten) contact geweest met SOVON, het landelijke onderzoeksinstituut voor vogels. Er is geen specifiek onderzoek bekend naar de impact van zonnevelden op weidevogels. Wanneer er een initiatief wordt uitgevoerd, kan samen de gemeente samen met SOVON, de landelijke en Houtense vogelbescherming een onderzoek uitvoeren naar de impact.

Wat wel bekend is uit onderzoek van SOVON, is dat als er een verhoging in open landschap wordt geplaatst, veel weidevogels niet of niet succesvol broeden in een straal van 300 meter. Deze minimale afstand tussen het zonneveld en weidevogelgebied is derhalve in overleg met SOVON gekozen. In Houten zijn geen Natura2000 gebieden gelegen. De daarin genoemde grens van 500 meter heeft te maken met de externe werking van Natura2000: in een kring van 500 meter rond een Natura2000 gebied geldt dat er geen negatieve impact mag zijn op beschermde of gevoelige soorten. Deze generieke grens beschermt dus met verschillende diersoorten (niet specifiek weidevogels) tegen alle mogelijke verstoringen (niet alleen zonnevelden).

De gemeente houdt dus veel rekening met weidevogelgebieden door in de gebiedsbeschrijvingen en de [webpagina over natuur](#) expliciet de afstand te benoemen die moet worden aangehouden tot weidevogelgebieden, waaronder Weidevogelreservaat 'De Kroon' in het gebied '[Noord van t Waal](#)'.

15. *Is er na dit 'uitnodigingskader' ook een 'opruimingskader' om de zonnevelden op een gegeven moment ook weer te verwijderen uit het landschap?*

De gemeente werkt aan een circulaire economie en daar gaan we als maatschappij ook naar toe. Tegen de tijd dat de eerste zonnevelden 'opgeruimd' moeten worden, worden alle materialen hergebruikt. De gemeente zegt toe dit mee te nemen in de gesprekken met initiatiefnemers.

D. JURIDISCHE STATUS UITNODIGINGSKADER EN KANSENKAART

16. *Geeft de kanskaart concreet aan waar een zonneveld mag en waar niet?*

Nee, de kanskaart geeft een inschatting van de kansrijkheid. Exact vastleggen waar wel en niet, zou een gedegen onderzoek van alle kavels vergen. Effectiever is om zorgvuldig de exacte situatie te bekijken bij het beperkte aantal kavels waarop een zonne-initiatief gaat spelen. Ook wil de gemeente zo min mogelijk individuele grondbezitters een voorkeurspositie geven. Nadeel is dat het uitnodigingskader bij zowel ontwikkelaars als omwonenden een onzekerheid laat totdat de gesprekken starten over een concreet initiatief.

17. Wat is de betekenis van de kleuren? Geef dit iets over groot- of kleinschalig weer?

Groene gebieden betekenen dat de gemeente de kansrijkheid vrij groot inschat binnen de gegeven randvoorwaarden. Dit hoeft niet te betekenen dat er ingezet wordt op grootschalige velden. De inpassing vergt de normale zorgvuldigheid vergt die voor alle velden geldt. Afhankelijk van de plek in de gebied, past een wat groter of een wat kleiner veld van geringe of reguliere hoogte. In oranje gebieden zijn zonnevelden per definitie lastiger in te passen. In rode gebieden lijkt de kans heel klein, tenzij er een bijzonder sterk inpassingsplan is. Groot- en kleinschalig zijn begrippen die we zo min mogelijk gebruiken omdat ze relatief zijn, dat wil zeggen afhankelijk zijn van de omgeving/locatie.

18. Waarom eerst een Uitnodigingskader en niet meteen voor een bestemmingsplanwijziging?

De gemeente nodigt initiatiefnemers uit om met voorstellen te komen en levert daarvoor een kansenkaart. Deze kaart geeft een globale indruk van de kansrijkheid per gebied en waar een initiatiefnemer op moet letten. De kaart heeft geen formele juridische status. Wanneer een initiatief gaat spelen, treden de procedures van de Omgevingswet in werking. Er wordt dan in detail op de locatie ingezoomd. Bestemmingsplanwijziging is pas aan de orde op het moment dat een vergunning wordt verleend, voor een specifieke locatie. Klik hier voor meer over het [aanvraagproces](#).

19. Geven de verschillende kleuren op de kansenkaart aan dat de gemeente met een verschillende toetsingskaders werkt?

Nee. De toetsing van de gemeente is hetzelfde in alle gebieden. De kleuren op de kaart geven een indruk van de kans op realisatie dus een inschatting van hoe de toetsing van de gemeente kan uitpakken. Ook bij een initiatief in een groen gebied kan landschappelijke inpassing een breekpunt zijn. En met een sterk inpassingsplan is in zelfs zonne-energie in een rood gebied mogelijk.

E. LEGES

20. Waarom kiest de gemeente voor een maximum plafond en niet voor een verlaging van de leges met een vast percentage want nu profiteren hier vooral de grotere installaties van?

De gemeenteraad wordt voorgesteld de leges af te toppen, dus op een maximum te zetten. Dit is vanwege 'proportionaliteit': doel is dat het bedrag dat initiatiefnemers betalen, in verhouding staat tot de inspanning voor de gemeente. Er zal in de praktijk worden bekeken of dit systeem goed werkt.

F. OMVANG VAN ZONNEVELDEN & TIJDELIJKE BEPERKING

21. Waarom kiest de gemeente voor het tot 2020 maximeren van het toegestane oppervlak per gebied en voor Houten als geheel? Hiermee loopt de gemeente het risico dat kansrijke projecten niet worden gerealiseerd.

De maatregel is een compromis tussen ruimte willen bieden en het werken aan een zorgvuldige acceptatie van zonnevelden in het landschap. Een hausse aan projecten zou die acceptatie teniet kunnen doen. Verder is bewust een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om enige flexibiliteit te behouden. De datum van 1-1-2020 is zo gekozen om met de ervaring van de eerste 2 jaren de uitgangspunten van het uitnodigingskader te evalueren.

22. *Sommige partijen ervaren de grens van 100 hectare in 2020 als hoog. Benoemd wordt dat dit 7 maal een installatie is zoals in 't Goy. Hiermee haal je je gemeentelijke doelstelling. Waarom wil je dit doel al in twee jaar tijd behalen, de gemeente kan het maximum ook op 50 hectare leggen?*

Het uitnodigingskader geeft per gebied aan hoeveel ruimte er is, wat het maximale ruimtebeslag is in dat gebied en wat de andere randvoorwaarden zijn. Door in te zetten op 100 hectare kan de gemeente een stuk van haar energieambities invullen én voldoen aan een stuk vraag uit de markt.

De gemeentelijke doelstelling van 2018 kan hiermee worden behaald maar voor klimaatneutraliteit is veel meer nodig. Het TNO rapport met scenario's voor 2040 toont de Marsroute naar 2040 met een stapeling van zon op daken, zonnevelden en wind en vele andere vormen van energiebesparing en duurzame energie. In het TNO rapport wordt ervanuit gegaan dat circa 10% van de stroomvraag wordt opgewekt met zonnevelden, maar dit percentage zou hoger kunnen worden als andere onderdelen van de mix niet helemaal gerealiseerd worden.

23. *Andere partijen ervaren de grens juist als te beperkend. Benoemd wordt dat er nog veel moet gebeuren voor een werkelijke energietransitie en tegen klimaatverandering. De grond kan als landbouwgrond worden teruggebracht. Wat doet de gemeente als zich een initiatief van 50 hectare voordoet of als 2 initiatiefnemers naast elkaar tegelijkertijd op het maximum van 20 hectare gaan zitten? De vereiste tussenruimte is niet bepaald.*

De beperking heeft met de wens om de bevolking geleidelijk te laten wennen te maken. Zonnevelden zijn een nieuw fenomeen. De gemeente wil niet te hard van stapel lopen. Als zich initiatieven voordoen die niet passen binnen deze grenzen, dan moet met maatwerk worden bekeken of er goede redenen zijn om van de uitzonderingsbevoegdheid gebruik te maken. Zie het uitnodigingskader voor meer over [omvang](#).

24. *Er is een evaluatie voorzien eind 2019. Kan dit ook eerder plaatsvinden?*

Ja, als na een jaar de 100 hectare ruimte al benut is, dan kan evaluatie worden vervroegd. Dit ligt niet in de lijn van verwachting. De voorbereiding van een aanvraag en de vergunningprocedure nemen tijd in beslag. Bijvoorbeeld vanwege het zorgvuldig betrekken van omwonenden, zoeken naar de beste inpassing in het landschap en het zo goed mogelijk inschatten van impact op natuur.

G. INSPRAAK EN PARTICIPATIE VAN BEWONERS IN HET GEBIED

25. *Hoe zorgt de gemeente ervoor dat direct aanwonenden maar ook anderen in het gebied betrokken worden bij een initiatief? En wat doe je als één omwonende tegenstander blijft?*

De initiatiefnemer moet verplicht de direct belanghebbenden betrekken. Dit zijn in ieder geval omwonenden die direct zicht hebben op een zonne-initiatief. De gemeente verzoekt de initiatiefnemer om een bredere kring te betrekken. De gemeente toetst bij de vergunningsaanvraag hoe de initiatiefnemer de omgeving heeft betrokken en in welke mate bij de ruimtelijke inpassing rekening is gehouden met de wensen van de omgeving.

Bij besluitvorming gaat het uiteindelijk om 'voldoende acceptatie'. Als er een enkele tegenstander blijft, dan heeft deze nog de officiële rechtsgang tegen ruimtelijke besluiten.

26. *Wat zijn de mogelijkheden voor anderen die betrokken willen worden bij een initiatief?*

Dorpsraden of belangenverenigingen willen vaak vanaf de start aangehaakt zijn. De gemeente benoemt dit naar initiatiefnemers maar wil hen echter niet verplichten om alle partijen uit te nodigen die mogelijk geïnteresseerd zijn. Binnen het Programma Ruimte gaat Houten de participatie van inwoners verder uitwerken. Participatie kan meer zijn dan geïnformeerd worden, gehoord worden of zelfs meebeslissen. Wellicht kunnen bewoners van het gebied of elders in Houten mee gaan investeren in zonnevelden. Deze laatste optie wordt altijd besproken met de initiatiefnemer.

H. REKENING HOUDEN MET BESTAANDE BELEIDSKADERS

27. *Houdt de gemeente rekening met Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en de zichtlijnen hierop? Geldt dit bijvoorbeeld ook voor het gebied 'Oeverwal Tull'?*

De gemeente houdt zeker rekening met de NHW. De NHW is als gehele linie benoemd als Rijksmonument in 2009 en heeft al sinds 2005 de status van Nationaal Landschap. In 2018 wordt NHW voorgedragen voor plaatsing op de werelderfgoed lijst van UNESCO.

Unesco en de provincie Utrecht hebben aangegeven dat de uitstraling (schootsvelden, inundatiegebieden) van de Hollandse Waterlinie zich vooral uitstrekt naar het oosten. Om die reden zijn Polder Blokhoven West en Oeverwal Waterlinie respectievelijk oranje en rood gekleurd op de kaart. Zie [hier](#) voor meer info over de diverse gebieden.

Dit betekent niet dat er helemaal geen zonnepanelen mogelijk zijn nabij de Hollandse Waterlinie. De meningen lopen uiteen over het combineren van historie met moderne techniek. Dit blijkt ook uit het document 'Kernkwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie' zoals beschreven op de webpagina '[cultuurhistorie](#)' van het Uitnodigingskader. De NHW staat in principe open voor het toepassen van moderne energietechnieken mits deze goed ingepast worden. Expliciet staat vermeld: 'zonnepanelen hoeven geen aantasting van de kernkwaliteit openheid te betekenen'.

De provincie is dezelfde mening toegedaan heeft ambtelijk aangegeven dat zodra er een concreet initiatief voorligt, deskundigen vanuit landschap, erfgoed en duurzaamheid zich hier samen over zullen buigen.

De gemeente heeft 'Oeverwal Tull' (ten westen van o.a. Fort Honswijk) een groene kleur gegeven met twee beperkingen voor zonnevelden vanwege NHW én vanwege de hoge recreatieve waarde:

- a. Maximale hoogte van 1 meter voor zonnevelden
- b. Maximaal 10% van de oppervlakte van het gebied. Dit betekent ongeveer 15 hectare.

28. *Wat is de Kringenwet en wat staat er in over zonnevelden?*

De Kringenwet uit 1818 had tot doel het vrijhouden van het schootsveld rond vestingwerken. In de 'verboden kringen' was het verboden te slopen, bouwen, rooien en beplanten. De wet is in 1853 aangepast, in 1951 opgeschort en in 1963 definitief ingetrokken. Daarna was uitbreiding van vele dorpen in Nederland mogelijk.

De kringen op 300, 600 en 1000 meter afstand van de Forten en Werken hebben echter nog wel een status. Ze zijn vermeld op de kaart van Militair Erfgoed, wat deel uitmaakt van de Cultuurhistorische Atlas van de Provincie Utrecht. Bebouwing in die kringen wordt nog steeds zorgvuldig afgewogen.

Partijen betrokken bij Erfgoed en RO hebben nog geen eenduidig standpunt bepaald over een nieuwe ontwikkeling als zonnevelden. Zoals beschreven in de vraag hierboven, komt dit aan de orde zodra zich een initiatief aandient.

29. *Houdt de gemeente rekening met Beoordelingskader Eiland van Schalkwijk, met name het open houden van het landschap?*

Gemeente houdt zich (vanzelfsprekend) aan geldende wet- en regelgeving. Eiland van Schalkwijk heeft een (provinciale) experimenteerstatus. We hebben overleg gehad met de provincie en het uitnodigingskader kan op steun rekenen. Bij het opstellen van de Structuurvisie/Beoordelingskader Eiland van Schalkwijk speelden zonnevelden nog niet in Nederland. Met dit uitnodigingskader actualiseren we feitelijk het Beoordelingskader, met respect voor het landschappelijk casco van de structuurvisie.

Openheid hoeft niet geschaad te worden door een zonneveld. Dat is echter afhankelijk van de exacte locatie én inrichting van een zonneveld. Landschappelijke inpassing wordt in samenhang met andere aspecten afgewogen op het moment van een vergunningaanvraag.

De openheid van gebieden wordt op drie manieren ondersteund door de huidige plannen:

- Maximaal aantal hectares per gebied
- Maximaal aantal hectares per zonneveld of aan elkaar grenzende zonnevelden opgeteld
- Maximale hoogte (deze kan bijvoorbeeld op 1 meter worden gesteld)

30. *Houdt de gemeente rekening met de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de daarin genoemde voorkeursvolgorde?*

De structuurvisie en de daarin beschreven gebiedskwaliteiten zijn een onderlegger geweest voor het uitnodigingskader. De gekozen kleuren (kansrijkheid) op de kansenkaart zijn mede door de structuurvisie en in overleg met de provincie bepaald.

De gemeente houdt goed rekening met de visie van de provincie op de inpassing van zonnevelden in het algemeen en in het Houtense rivierengebied. Dit kunt u lezen in de webpagina '[Visie Provincie](#)' in het online uitnodigingskader.

Bij alle partijen, ook de provincie, is sprake van voortschrijdend inzicht. Om de landelijke en regionale klimaatdoelen te halen, is het nodig alle zeilen bij te zetten. De provincie heeft aangegeven dat dit niet haalbaar is wanneer alleen wordt ingezet op de gebieden die hoge voorkeur genieten.

Meer over zonnevelden en de Structuurvisie leest u [hier](#).

31. De provinciale richtlijnen geven een voorkeur voor aansluiting bij de bebouwing aan. Welke afstand wil de gemeente aanhouden tot woonerven?

Ook het gemeentelijke uitnodigingskader benoemt in sommige gebieden een voorkeur voor aansluiten bij de bebouwing, bijvoorbeeld in Polder Blokhoven West. Aansluiting bij bestaande infrastructurele of andere lijnen in het landschap, is een andere mogelijkheid. Er zijn ook situaties denkbaar waar je zonnevelden juist verder van de bebouwing wil plaatsen voor verminderde zichtbaarheid vanaf de weg of voor omwonenden. Dit wordt per situatie bekeken. Voor meer info over landschappelijke inpassing, klik op ['landschap'](#).